

FORRÁSOK BUDAPEST MÚLTJÁBÓL

Budapest főváros levéltára négy kötetben jelenteti meg az egykori Pest, Buda és Óbuda, majd az egyesített Budapest történetének válogatott dokumentumait.

A 336 oldalas, korabeli metszetekkel illusztrált forrásgyűjtemény, az *első kötet* már megjelent, évköre 1686—1873; Buda törökök alóli felszabadulásától a három városnak egységes fővárossá egyesítéséig terjedő korszakát öleli fel. *Fő mondanivalója a városá emelkedés útja*. Bemutatja, hogyan vált Pest és Buda az országnak először kereskedelmi és igazgatási, a XIX. századra pedig gazdasági, politikai és kulturális centrumává. A város jogi elismerésétől kezdve nyomon követhető az igazgatás fejlődése. Kiderül, hogy a városok jóval a formai egyesülés előtt már együttműködtek, s az egyesülés már a kialakult helyzetet törvényesítette. A gazdasági élet sajátosságait — a céhes ipartól a gyáriparig terjedő fejlődést — Pest kereskedelmi központtá válása és a városok, elsősorban Pest és Buda egymásra utaltságának bemutatása jelzi. A társadalmi harcok menetében változásokat hozott a — foglalkozás, település és jogállás szerint elkülönült — különböző nemzetiségű lakosok együttélése a városokban, majd a gyáripar kialakulásával megjelenő új osztály, a munkásosztály harca és politikai szervezkedése.

Buda és Pest XVIII. századi és XIX. század eleji iratainak túlnyomó része a korabeli közigazgatási nyelven, latinul vagy a városi vezetőréteg anyanyelvén, németül íródott. A szerkesztők szövegű fordításukkal visszaadják a korabeli hivatali nyelv gyakran nehézkes, cirkalmas stílusát. A magyar nyelvű iratok szövegét eredeti helyesírásukban tartalmazza a kötet.

A források válogatásakor a szerkesztők arra törekedtek, hogy azok ne csak a főváros

történetének legfontosabb eseményeit és mozzanatait illusztrálják, hanem egyben *érzékenységek az olvasóval a korabeli város mindennapi életét is*. Elsősorban a főváros múltja, története iránt érdeklődők egyre növekvő táborának ismereteit kívánták gyarapítani és elmélyíteni, de a kötetben közölt, eddig túlnyomórészt kiadatlan vagy nehezen hozzáférhető dokumentumok a történészek és más szakemberek érdeklődésére is számot tarthatnak.

